

Biuletyn

Koła Miłośników

Dziejów Grudziądza

Rok V: 2007

Data odczytu: 9.5.2007

Numer 16 (129)

Data wydania: 9.5.2007

mgr Stanisław Poręba

Dziennikarz i pisarz Władysław Kisielewski (1907-1977) oraz jego związki z Grudziądzem

W 2007 r. minęły dwie rocznice związane z życiem i działalnością dziennikarza i pisarza Władysława Kisielewskiego (1907-1977). Były to: 100 rocznica urodzin i 30 rocznica śmierci.

Przyszły dziennikarz i pisarz Władysław Kisielewski urodził się 20 marca 1907 r. w Częstochowie. W rodzinnym mieście ukończył gimnazjum. Powołany do wojska, służył w lotnictwie.

W 1929 r. ukończył Lotniczą Szkołę Strzelania i Bombardowania w Grudziądzu. To był jego pierwszy kontakt z naszym miastem. W trzy lata później zamieszkał na stałe w Grudziądzu i podjął pracę w redakcji „Gazety Grudziądzkiej”. Pisał artykuły, korespondencje, notatki oraz opowiadania i wiersze. W 1973 r. Władysława Pietruczuk przeprowadziła wywiad z Władysławem Kisielewskim. Został on wydrukowany pt. „Od *Gazety Grudziądzkiej* do *Zielonego Sztandaru*”, w „Zielonym Sztandarze” (1973, nr 46, s. 4). W wywiadzie tym podkreślał, że „szlify” dziennikarza i pisarza zdobył w Grudziądzu.

W 1932 r. ukazała się drukiem pierwsza książka Władysława Kisielewskiego pt. „Pocałunek śmierci. Poezje”. W latach następnych już w Grudziądzu wyszły drukiem dwie dalsze niewielkie książeczki: „Grudziądz w wierszu” oraz „Chcesz wiedzieć co cię czeka?”. Ta ostatnia była poświęcona astrologii....

Obie książki wydrukowane zostały przez Drukarnię „Głosu Grudziądzkiego”, której właścicielem był Tadeusz Nowiński.

Po kilku latach pracy w „Gazecie Grudziądzkiej” przeszedł do pracy w redakcji „Gońca Nadwiślańskiego”. Poza pracą zawodową był działaczem m. in. Ligi Obrony Przeciwpowietrznej Państwa, czyli LOPP-u. Grudziądzki oddział tej Ligi posiadał w tym okresie wieżę spadochronową przy ul. Radzyńskiej. Tam szkolił młodzież w dziedzinie spadochroniarstwa. W 1936 r. przeprowadził się do Torunia, gdzie podjął pracę jako dziennikarz w miejscowym oddziale Polskiej Agencji Telegraficznej, czyli PAT-a. Nie zerwał jednak całkowicie kontaktów z Grudziądzem. W 1938 r. był redaktorem naczelnym dwutygodnika „Przebojem do Nowej i Wielkiej Polski”. Miał on podtytuł: „Pomorskie pismo narodowo-radykalne”. Jego redakcja mieściła się w Grudziądzu, a drukowane było w Warszawie. Wychodziło zaledwie przez kilka miesięcy.

We wrześniu 1939 r. jako lotnik rezerwy został zmobilizowany i służył w 41 eskadrze 4. Pułku Lotniczego, przydzielonej do Armii „Modlin”. Następnie przez Rumunię i Bliski Wschód przedostał się do Francji, a później do Anglii. Tam służył w lotnictwie Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie, był lotnikiem i korespondentem wojennym. Jak obliczono, był założycielem 18 pism i biuletynów, organów różnych jednostek wojskowych. Dużo pisał i publikował, głównie pod pseudonimami i kryptonimami, takimi jak: Władysław Leny, Wład Lany, Władysław Leny, Leny, W. K., W.A.K. Był pierwszym polskim pisarzem, który w jednym ze swoich opowiadań opisał szarżę pod Krojantami. Przygotowywał też scenariusze do widowisk o charakterze patriotycznym. Szeroko znane stało się widowisko według jego scenariusza pt. „Polska daleka i bliska”.

Po zakończeniu wojny powrócił do kraju i pracował jako dziennikarz w redakcji „Robotnika” (Warszawa) i „Ekspresu Poznańskiego” (Poznań). W latach 1946 – 1947 wyszły jego powieści „Start w wieczność”, „Dywizjon Lancasterów” i „Ze Skrzydłem Polskich Diabłów przez niemiecką ziemię”.

Kiedy władze PRL pozbawiły go możliwości wykonywania zawodu dziennikarza i publikowania swoich utworów, pracował jako kierowca kina objazdowego na ziemiach północno-zachodnich Polski (województwa poznańskie i koszalińskie).

Do dziennikarstwa powrócił w 1956 r. i pracował m. in. przez wiele lat w warszawskim oddziale redakcji „Panoramy Północy”. W tym okresie wydał ponad 20 powieści i zbiorów opowiadań, głównie o tematyce wojennej i lotniczej. Swoje wędrówki do wojska polskiego we Francji i Anglii opisał w pamiętnikach: „Od Torunia do Londynu podróż z przeszkodami” i „Podróż bez biletu”.

Był członkiem Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich i Związku Literatów Polskich.

Władysław Kisielewski zmarł 27 stycznia 1977 r w Warszawie. Jego mundur z lat wojny znajduje się jako eksponat w Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie.

W okresie dwudziestolecia międzywojennego w Grudziądzu, mieszkało jeszcze 2 innych Władysławów Kisielewskich: aktor i reżyser Władysław (sen.), (1860-1939?) oraz aktor Władysław (jun.).

Twórczość:

- „Pocałunek śmierci. Poezje” (1932).
- „Grudziądz w wierszu” (1933?).
- „Chcesz wiedzieć co cię czeka ? Przeczytaj tę broszurkę. Według horoskopów astrologicznych zesta- wił...”(1934?).
- „Propaganda – połowa zwycięstw Hitlera” (1942).
- „Start w wieczność. Historia załogi Wellingtona. Opowieść (1946).
- Dywizjon Lancasterów.(Powieść) (1947).
- „Ze skrzydłem polskich diabłów przez niemiecką ziemię” (1947).
- „Kobiety w służbie łączności. Cz. 1 (1953).
- „Z Torunia do Londynu podróż z przeszkodami. Pamiętnik (1956, wyd. 1).
- „Od Torunia do Londynu podróż z przeszkodami” (1958, wyd. 2).
- „Od Torunia do Londynu podróż z przeszkodami” (1958, wyd. 3).
- „Syn szejka Hedżasu” (Opowiadanie) (1960).
- „Echa Świętokrzyskich Gór” (Powieść) (1962).
- „Radzieccy zdobywcy Kosmosu” (1963, współautor Augustyn Przywieczerski).
- „Dywizjon Ziemi Śląskiej nr 304”. (Opowiadania). (1965).
- „Batalion Śmiałych” (1966).
- Dywizjon Ziemi Śląskiej nr 304” (Opowieść) (1967).
- „Skok w ciemność” (Opowiadania) (1967).
- „Skrzydlate fatum” (Powieść) (1968, wyd. 1).
- „Żywe torpedy” (Opowiadania) (1970, wyd. 1).
- „Polscy lotnicy w bitwie o Atlanty” (Opowieść) (1971).
- „Podróż bez biletu” (Opowieść) (1972), wyd. 1).
- „304 Dywizjon Ziemi Śląskiej w bitwie o Atlanty” (Szkic) (1972).
- „Żywe torpedy” (Opowiadania) (1972, wyd. 2). [3 opowiadania związane z Grudziądzem: 1. „Ostatnia szarża ułańska” Krojanty, 1 IX 1939 r. 2. „Atak myśliwców pomorskich na czołgi” – walki lotnictwa pod Grutą. 3. „Żywe torpedy” – walki nad Osą Hufca Przystosobienia Wojskowego z Grudziądza].
- „Desant na kwaterę Hitlera” (1973).
- „Podróż bez biletu” (Opowieść) (1974, wyd. 2).
- „Desant na kwaterę Hitlera” (1975).
- „Skrzydlate fatum” (Powieść) (1975, wyd. 2).
- „Upiór Atlantyku” (1975).
- „W walce z V-1 i V-2” (1975).
- „Nad powstańczą Warszawą” (1976).
- „Wspólne szlaki” (?).

Literatura.

- ❖ Bartelski L. M. Polscy pisarze współcześni..., Warszawa 1977, s. 156.
- ❖ Kowalik J., Bibliografia czasopism polskich, wydanych poza granicami kraju od września 1939 r., Lu- blin 1976, t. 1, s. 59, poz. 116; t. 2, s. 114, poz. 1599; t. 3, 31, poz. 2066, s. 190, poz. 2859; t. 4, s. 64, poz 3270, s. 98, poz. 3408.
- ❖ Leny-Kisielewski Wł., Na pierwszej linii frontu, „Prasa Polska”, 1965, nr 5, s. 24-25.
- ❖ Poręba S., Ludzie dawnego Grudziądza. Władysław Kisielewski (1907-1977), „Gazeta Grudziądzka”, 1993, nr 22, s. 5.
- ❖ Próchnicki K., Mundur bojowy dziennikarza w Muzeum WP, „Prasa Polska”, 1966, nr 2, s. 21.

- ❖ Pietruczuk Wł., Od „Gazety Grudziądzkiej” do „Zielonego Sztandaru”, Rozmowa z Wł. Kisielewskim, „Zielony Sztandar”, 1973, nr 51, s. 5.
- ❖ Władysław Leny-Kisielewski, „Panorama Północy”, 1977, nr 4, (2).
- ❖ Znani, ciekawi. Władysław Leny-Kisielewski, „Zielony Sztandar”, 1977, nr 5, s.2.

(L.B.S.)

Redakcja: *Tadeusz Rauchfleisz, KMDG. Logo KMDG wykonał Grzegorz Rygielski.*